

SLOVENSKI NAROD.

Oznacila:
 Za navadno dvestopno vrsto se plačuje 6 kr., če se tiskano 1krat, 5 kr., če se tiska 2krat, 4 kr., če se tiska 3krat. Veče pismenke se plačujejo po prostoru.
 Za vsak tisk je plačati kofek (stempel) na 30 k.
 Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

St. 38.

V Mariboru 2. julija 1868.

Tečaj I.

„Pred pragom „Domovine“. V. Vošnjak

„Domovina“, ki svoje ime nosi, kakor lucus a non lucendo, že skozi tri liste pometa „pred našim pragom“. Gotovo misli, da strašni prah, katerega vihra s svojo ministersko metlo, bode oslepil Slovence oči in svetu zakril smešne skoke, ki jih ona sramotljivo dela po dveklapini piščalki dunajski, pa ne niti ad Dei, niti ad nationis majorem gloriam, če jej ni znani prijatelj (!) Slevanov — Bog, natio (narod) pa zapopadek ljudi, kateri so za to vstvarjeni, da roko poljubujejo onim, ki jih strahujejo, sicer pa ostanejo mirna z vsem zadovoljna ovčja čeda. „Kar je, je, in kdor noče pripoznati djanskih razmer, ali se jim celo upira, ta ravna neugodno, nepolitično, nezdatno, ali celo nevarno in pogubno“, tako modruje „Dom.“ Udajmo se vsem faits accomplis (vsemu kar je dognano), če nam tudi podrežejo korenine rasti in nam vire življenja zamašujejo. Udajmo se, to je politično, hvalila nas bo „Domovina“, ploskali nam bodo vsi oficijelni in oficijozni listi, in če smo prav pridni, dobimo še celó pohvalni poklon od ministra. Udajmo se; tako pokažemo, da smo praktični politikarji, ki vedó sukati svoj plašč po vsakem vetru, dokler razcapan v kose ne razpada.

Ko bi v življenji obveljala načela, ki jih pridiguje „Dom.“, bi bil najspoštljiviši ta, kdor je dosleden le v nedoslednosti, in besedo „značaj“ le po glasu pozna. Vi pa, neustrašeni borilci za pravico in resnico, Vi, ki Vam više stoji blagor naroda, kakor minljiva prijaznost kacega mogočnega, Vi, ki svoje in svojega naroda pravice nečete prodavati za skledo leče, Vi vsi, ki ste kedaj žrtvovali za vzvišene ideje, nepripoznavši tačasnih fakt, svoj imetek, svoje življenje, Vi ste — zagriznjeni steklički, zreli za norišnice in ječe.

Tako uči „Domovina“.

Pa Brutus je vse časti vreden mož.

In vsi so častivredni, vsi! —

Ne radi se pričkamó z domačim listom — sicer slovenska pisava še ne dela lista slovenskega — pa neslani politikar „Dom.“ nas po sili kliče na bojišče, in ko bi še dalje molčali, bi to kazalo bojazljivost, ali pa, da ne vemo odgovoriti na navedene razloge. Z „lučico“, s katero se baha „Dom“, da jo je slovenski politiki od lanskega leta sem prižgala, svetili jej bodemo torej v gladki obraz in naravnost odkrili puhlo nemoralno modrovanje, s katerim si predrzne na glavo postaviti vsa naravna načela.

„Kar je, je tedaj! (Tega Salomonovega izreka, katerega „Dom.“ trikrat ponavlja, nikdo ne bo tajil.) Le pripoznavajmo vsa

fakta, nikar se ne upirajmo tiho in trpivo*), računimo s dognano rečjó, naj nam je po volji ali ne i. t. d. Zakaj ne pošlje „Dom.“ svojega politikarja na papežev dvor, gotovo bi ga tam bili veseli, ko bi jih podučil, da se naj rimska kurija udá v vsa fakta sedanjega časa, in mesto, da se kuja, naj pripoznava Viktor Emanuel-a za postavnega posestnika poprejšnjih rimskih dežel in se več dalje ne vpira navalu vseitalijanske ideje. Ne mara, da mu sv. oče še podelijo kardinalski klobuk, ali kaj drugzega ru-dečega.

Pa pustimo šale in preiskavajmo resno, mirno in objektivno, ali je bilo bolje za Slovence, udati se Beust-u in vsa fakta pripoznati, ali pa bi bilo bolje, upirati se, pa ne tiho in trpivo, ampak glasno in pogumno.

Znano je, da je bil meseca febr. 1867 na Dunaji federalističen shod, pri katerem so se tudi vdeležili nekteri slovenski poslanci. Ako smo prav podučeni, sklenilo se je pri tem shodu, ne poslati nobenih zastopnikov v državni zbor, ker ga zborniki niso spoznali za postavnega. Ravno tako se pripoveduje, da pri tem shodu sta dva slovenska poslanca, ktera zdaj sedita v državnem zboru, posebno krepko govorila za nepošiljanje, in da so med seboj nejedini Poljaki, katerih je od začetka bilo nekoliko za pošiljanje, še le potem se odločili za česki predlog nepošiljanja, ko so slišali moške besede Slovencev. Kar se je potem zgodilo, prvo moško postopanje kranjskega deželnege zbora, žalostno omagovanje po drugi zmagi, krepki govori slov. državnih poslancev proti dualizmu, in vendar v istem trenutku glasovanje zanj, razpor v domačem taboru, ki ves le datira od te nesrečne ure — vse to nam je še v živem spominu. Te dni se je končal državni zbor, in zato smemo vprašati, kakošen uspeh je imela za Slovence ta od „Dom.“ priporočana in hvalisana politika? kje je obljubljeni sad, kje so obetani zlati gradovi?

Slovenski narod je v tem letu, mesto da bi napredoval, le storil nazaj nekatere korake. Kako pa bi tudi drugače bilo mogoče? V duševnem oziru se zanj nič ni storilo. Vkljub §. 19. so vsi uradi nemški ali laški, da, še denarna kazen se nalaga porednežu, kateri se predrzne tirjati, vsaj v domačem jeziku pozvedati razloge, zakaj da je obsojen. V šolah prevlada nemščina in na ljubljanski gimnaziji se celo prepoveda slovenskim dijakom se vaditi v domačem jeziku. Slovensko časnikarstvo se ne more razvijati, ker ima zvezane roke in je vsak dan v nevarnosti, da ne pride v neljubo

*) Sic! kdor nam reši zastavico! kako se dá upirati tiho in trpivo, mu damo za dar celi prvi neštampilni tečaj „Dom.“, čeravno bo gotovo kedaj necenjene vrednosti, kakor prvi slovenski časnik, ki je zobal iz jaslje dispositionsfond-a, ali damo mu po želji tudi cekin, katerega nam je obetal nekdanji federalist Svetec, ako mu izdelamo federalističen program, kteremu se ne bo svet smejal.

Listek.

Iz Mrzlikovca 28. junija.

Ker je navadni listkar ljubljanski obljubil domače levite brati, in sem ljubljani iz straha pred ropotajočim Krimom ročno zapustil — pa še več zaradi smrdljivega duha ljubljanskih liberalcev, romal sem kraj Save proti hrvaški meji in sem se nastanil v Mrzlikovcu. Kar mi se tukaj nar boljše dopada, je to, da prosti ljudi ne nosijo hlač. Nar lepši del človečjega spola ne nosi hlač, tudi ni nar nežniši — mislim ženski spol. Stoj! v Mrzlikovcu nosijo skoro vse žene hlače. Jaz sem velik sovražnik hlač, ker sem laudator temporis acti, prijatelj starega testamenta, in v onem ni nosil hlač ni Abraham, ni Izak, ni Jakob, ni pius Aeneas, celo klasični ljudje so sovražili hlače. Ni jih nosil Cicero, ni Pompejus, ni Cezar, ni modri Sokrates, ne nosijo jih naj zdravejši narodi, mislim Hotentote — pa tudi ni zelo pridni, pravni, krepotni, čedni gorski Skoti. Pa kakošna bi bila ministra Beust ali Giskra brez hlač, ali pa generala Benedek in Gjulaý, bi kdor vtgnil vprašati? — Ravno takošni, kakošen Cicero — velik državnik, ki je v vsem svojem življenji le eden edini vez skoval in sicer hexameter: „O fortunatum natam me consule Romam!“ — kakoršen Varus, za katerim je August kričal: Vare, Vare! redde mihi legiones meas. Vse to je nenavadnost — smeha vreden predhod. Kako sitno je odklapanje in zaklapanje hlač! Stari Slovani niso nosili hlač, drugače bi imeli za „Auf in Zuknöpfen“ domače izraze. Jaz bi svetoval, naj bi možki nosili firtuhe, kakor jih imajo pekovski „gselli“ v Trieru, Koblenzu itd. Pa poglejmo malo po Mrzlikovcu. Mesto si to ime prav zasluži, ker slovenski rodoljubi v tem mestu nimajo samo pogostem mrzlice,

temoč so tudi prece mrzli postali. Mrzli kovec je po svojem djanji in nehanji nemško mesto, dasiravno stoji v bizastem svetu. Kakor se značaj Nemcev lahko z dvema besedama popiše, naimer: patriam fugimus (Virgilius); tudi velja enaka o Mrzlikovčanih. Manjka jim to, kar Angleži, kateri so prav čutljivi ljudi, imenujejo: sense of thuruth, sense of moral, sense of beauty. Kakor je obča slabost nemškega naroda: vsem se hoteti dopast; — tudi Mrzlikovčanov. Kot stražniki nemške kulture na meji „der urdeutschen Reichs-mark“ se učijo, da z Lichtenbergom govorim: „die Nase eher rümpfen, als putzen“.

Kakor vsak kot, ima tudi Mrzlikovec svojega tagespoštnega dopisovatelja, kateri se smeje, čeravno nič ni smešnega. Če mu je čas predolg, in nima nikakoršnega predmeta za dopisovanje, gre naš dopisovatelj na polje in zapoje ali zaživzda hroščem, da zletijo v višino. Tudi si rad nohte grize če nima ljudi, ktere bi grizil. Zato pa ga že čaka po njegovi smrti spominček, kakoršnega je dobil Twiss za voljo svojega spisa: „Tour, throng Ireland“, in ki se je glasil takole:

Come let us piss

On Mr. Twiss.

Stal je ta napis na stebru, ki je nosil za kapital — ponočni pisker! Mrzlikovčani radi pijejo pijačo, ktero Börne imenuje: Banchrottwas-ser, in radi vse posnemajo. Condamine je v Ameriki videl opice, ktere so vse njegove operacije posnemale. Če je vzel v roke dalnogled, tudi opice, kakošen hloed, in so ga postavile na oko, če je pisal, tudi opice so dale, ko da bi pisale. Ravno tako ravnaýo Mrzlikovčani. Kakor se na Dunaji politizuje, tako v Mrzlikovcu, kedar se na Dunaji razsvetluje, tadaj tudi v Mrzlikovcu, kar skleneýo dunajski srenjski svetovalci, to tudi mrzlikovski. Njihove

Náša društva.

Dramatično društvo. — A. (Iz Ljubljane.)

K preizrednemu občenemu zboru dne 21. junija zbralo se je nad polovico ljubljanskih členov in vdeležilo se jih je pismeno pri volitvi nekaj iz Ajdovščine, Celja, Ipave in Trsta. Omenil sem že zadnjič, da je bilo nazočih tudi nekoliko gospodičin, ki so se vdeleževale glasovanja in volitve. Važen je bil ta občni zbor zaradi razgovora o predlogu deželnega odbora, in je razprava v enem in drugem oziru mikavna bila. Da pa pred vsem poznajo častiti čitatelji namen in sedanjí stan dramatičnega društva, za Slovenstvo gotovo prevažnega, naj jim podam najpred tukaj sporočilo začasnega odbora, katero je bilo prva točka programa in je sledilo po kratkem nagovoru podpredsednika g. Grasselli-ja.

Sporočilo, katero je bral tajnik g. Josip Nolli, glasi se tako le: »V rednem prvem občenem zboru dram. društva dne 15. marca sklenil je slavni občni zbor, da osnovalni odbor opravlja vsa društvena dela še tako dolgo, da se potrdí novo prenarejena pravila in se voli nov pomnožen odbor. Predno tedaj začasni odbor odstopi ter izroči svoje delo novemu odboru, ki se bode danes volil, počasti se slavnemu občenemu zboru podati še enkrat kratek načrt svojega delovanja, posebno pa, kar se tiče časa od 15. dne marca naprej. Kakor je bilo že v prvem občenem zboru dne 15. marca obširnejše razloženo, je kratko zgodovina društva ta le:

Proti koncu leta 1866 sošlo se je skupaj več mlajših rodoljubov, ki so pretresavali misel, bi li ne bilo koristno osnovati društvo, katero bi gojilo dramatiko po Slovenskem. Ta misel vresničila se je res, in predložila so se pravila dne 19. novembra 1866 sl. deželnemu predsedstvu v Ljubljani. Dne 2. marca 1867 potrdilo je Njih veličanstvo napravo dram. društva v Ljubljani; treba je bilo le pravila nekoliko predelati po predlogih sl. deželnega predsedstva, in dobil je odbor dne 16. aprila 1867 potrjena pravila v roko. Razposlala so se do 1. maja vabila vsem rodoljubom na Slovenskem, in začeli so se počasi nabirati udje. V Ljubljani dobilo se je potrebno število predstavljajočih članov, in igralo je društvo prvikrat v čitalnici ob priliki občnega zbora c. k. kmetijske družbe dne 24. oktobra 1867. Misel in želja, napravljati predstave v javnem gledišči, bila je od odbora odložena zaradi neugodnih pogojev, ktere je nemški vodja g. Zöllner stavljaj. Društvo naj bi bilo enkrat na mesec igralo, in njemu dalo polovico čistega dohodka — po odbitih stroških, ktere bi plačalo društvo. To in okolščina, da je vodja ponujal društvu neugoden dan — sabote in nedelje ne — bilo je uzrok, da se odbor ni potezal, da bi se igralo v gledišči, pričakovaje boljših pogojev za prihodnje leto. Igralo pa se je izvan saisona dvakrat v javnem gledišči, namreč pri veliki besedi narodnih društev dne 3. maja, in pri koncertu g. Grbeca dne 16. maja. Razun poprej omenjenega pa se je igralo v čitalnici še 4krat, tedaj skupaj 7krat, namreč 2krat v gledišči, in 5krat v čitalnici, in sicer eno igro v 3 dejanjih in 6 po 1 dejanje.

Igralnih udov vpisano je 28 v društvo, namreč 11 gospodičin in 17 gospodov. Od teh jih je pri omenjenih igrah se vdeležilo 17, namreč 7 gospodičin in 10 gospodov.

Vseh členov šteje društvo sedaj 198. Namreč igralnih 28, pisalnih 11, in podpornih.

Rokopisov šteje društvo razun v listu 47. Novic od leta 1867 dne 20 novembra naštetih še 8, skupaj tedaj 41; od teh sta se dva vrnila pisateljem, dva pa natisnila v 4. vezku „Slov. Talije“, tako da jih ostane 37.

„Slov. Talije“ izšli so trije vezki, v kterih je 5 iger, ena v petih dejanjih, 1 v dveh, in 3 po eno dejanje. Za natis pripravljenih je tudi nekoliko iger, ktere menda izidejo kmalu, tako da se do zimskega časa pomnoži slovenski repertoar izdatno.

Začasni odbor se je tudi trudil ves čas svojega delovanja, povzdigniti to gotovo važno društvo na stopnjo, ktera bi mu dopuščala pričeti izdatno delavnost; če mu to ni v vsem bilo mogoče doseči, ležalo je deloma v nemilih okolščinah in nadjá se, da novi odbor bode s pomnoženimi močmi prijel krepko za delo, ter našel boljše podpore, nego je bila dana začasnemu

mu odboru od slovenskih domoljubov. Mnogo, mnogo je še želeli, kar se ni še zgodilo, akoprem je začasni odbor to za trdno pričakoval. Naj bode novi odbor srečnejši.

V dolžnost šteje si začasni odbor hvaležno se spominjati vseh dobrotnikov društva, ki so podpirali društveni namen. V prvi vrsti stoji rajni rodoljub g. Grmek, ki je društvu zapustil 100 gl., in g. Kotnik Fr., posestnik na Vrhnikih, ki je blagodušno daroval društvu vsako leto po 10 gl. Dalje izreka odbor srčno hvalo vsem rodoljubom, ki so darovali društvu dram. knjig; in sicer so: Sl. Matica česka, gg. Vilhar Miroslav, Janežič, dr. J. Bleiweis, Pour, Macak, dr. Valenta, Sovan ml., Regali. Slednjič izreka odbor tudi zahvalo marljivim pisateljem gg. Mandele Valentinu, Marnu Fr. in Staré Josipu, ki so društvu poslovenili po več iger.

Končaje svoje sporočilo, izreka začasni odbor iskreno željo, da novi odbor začeto delo prime krepko v roke, ter da najde obilne podpore po vseh logih slovenskih, posebno pa, da slovenske čitalnice krepko pomagajo podpirati in širiti društveni namen.

Po tej stopnji dosežemo gotovo tudi mi Slovenci isti cilj, kterega so drugi naši bratje že dospeli in kterega je treba vsakemu izobraženemu narodu: narodno gledišče. V to pomozi Bog, in živo rodoljubje vernih sinov Slovenije!

O denarnem stanu društva poročal je blagajnik g. Žagar. Društvena blagajnica ima v gotovini 167 gl. K tem pride zapuščina g. Grmeka z 100 gl., plačila knjigarjev za društvene knjige in letni doneski udov za leto 1868, ki se plačujejo pravilno v prvi polovici leta, pa so zaostali. Stan društva v denarnem oziru je tedaj, akoravno ne cveteč, vendar okolščinam razcvet društva zavirajočim v kljub še dosti ugoden. Nadejati se je pa, da se te okolščine premené, in da društvo najde krepke podpore. Za letos bode mogoče izdati 4—5 vezkov „Slovenske Talije“, če le rodoljubi ne odtegujejo svoje pripomoči. Po zaslišanih teh sporočilih volila sta se dva gospoda, da pregledata račune, in na vrsto je prišla druga točka programa, razgovor o predlogu slavnega deželnega odbora in o predstavah v javnem gledišči v zimskem času. Sporočevalec odbora in govornik za odborov nasvet, bil je g. Murnik, nasprotni govornik g. dr. Poklukar, za odborov nasvet govorili so še gg. Grasselli, Josip Nolli in Levstik. (D. d.)

Dopisi.

Iz Ljubljane, 29. junija. A. (Politično društvo; izgred „Sokol“.) nevihta.) V saboto zbralo se je v dvorani čitalnični več členov, ki so se oglasili, da hoté pristopiti novemu društvu za varovanje narodnih pravic slovenskih. Po nagovoru gosp. dr. Ahačiča, v katerem je povdarjal korist in potrebo takega društva, volil se je osnovalni odbor, kateri naj izdela pravila, ter je predložil vladi in potem skliče občen zbor. Voljeni so bili v ta odbor tile gospodje: dr. Ahačič, dr. Bleiweis Janez, dr. Costa, Horak, Murnik, Ravnikar Franjo in dr. Poklukar.

Kmalu bodedo imeli tedaj Slovenci razun mnogih zabavnih in znanstvenih društev tudi politično, katero je v današnji dobi jako potrebno in bode gotovo mnogo koristilo, ako bode krepko spolnovalo svojo nalogo ter skrbelo za politično izobraževanje prostega slovenskega naroda. Ker za to društvo ni predloženo še nobeno ime, drznil bi se predlagati za to narnovejšo dete med slovenskimi društvi ime „Slovenska lipa“. Pod lipo so se zbirali naši predniki in se posvetovali o raznovrstnih stvareh, pod lipo zbirajo se še dandenes, in „lipa“ naj bi se imenovalo društvo, v katerem se bode delalo zato, da pride slovanski narod do lepše bodočnosti. „Slovenska lipa“ naj bi zbirala vse rodoljube, kterim bode mar delati in boriti se z vsemi postavnimi močmi zoper krivice, ki se godijo semtertje slovenskemu narodu.

Drugi izgred, kterega je napravil „Sokol“ v nedeljo dne 28. t. m., bil je tako sijajen, kakor ga še morebiti ni dočakalo nobeno društvo na Slovenskem. Prihranin si, da podam v prihodnji številki obširen popis, kakoršnega ta slovesnost zasluži in omenim danes le toliko, da je bil sprejem v vseh vaseh ljubljanske okolice tako velikansko sijajen in presrčen, da je moralo

tam pravijo, da gre „s platom“. Tej besedi se ne upam do jedra gledati, ta naj bo za tvojo sodbo, in za tvoje jezikoslovne zobe, s kterimi si že pregriznil marsikteri oreh.

8. Kedar žene perilo valjajo na onih dveh valjih pod težko naloženim, vozu podobnim orodjem, pravijo, da perilo „zagladijo“.

Ko bom zopet nekaj zvedel, pišem ti drugoč o takih zadevah; razun če bi ti meni zavrnil: Le kopita naj sodi Kopitar!

Sporočilo

ob koncu srečno dovršenega prvega četrtletja

„Slovenskega Naroda“,

Njegovi Svetlosti Kralju Matjažu

Nj. Sv. referenta za slovenske pokrajine, podano od kronista „Slovenskega Naroda“.

Že trikrat se je mescu lice pomladilo,
Kar zvesto smo spolnili Tvoje naročilo:
Za Dravo tukaj osnovat, Ti leibžurnal,
Da bičal bi druhal, sovražno Teb', o kralj!
In vsi, kar Tebi zvesto vdanih je veljakov,
Papirnatih zložili koj so kup stotakov,
Le Kranjci — naj se mošnje vsem jim pošušé! —

Pridjali niso niti revne flice!
In jeli so od vseh nam krajev dopisovati,
In jel je list reči prečudne povedvati,
Kak po osodi trdi se obračalo
In po ljudi brezumni zgodbe je kolo.
Iz čašniškega mleka v četrtletni dobi

Se Tebi, kralj, le smetano posnet' spodobí,
Predolgo da ne moti v sladkem spanji Te
Prav malo slaven kos slovenske kronike.
Naj prej se spomnim modrih mož, ki so kovali.
Za Donavo postave nove, in snovali
Oj! sreča narodom. Tud' mi Slovenci tam
Imamo Luko et consortes — blagor nam!
Sklenó, da šola se od turna 'ma ločiti,
Da župan, če je sila, tud' sme poročiti.
Nemčoni hitro okna si razsvetijo
Slovenec okna pa pobijati začno.
Kmal' Luki „vademecum“ tje smo v Beč poslali,
Da on bi in „consortes“ se po njem ravnali,

Pa vse zastoj! možje iz Beča ne gredó,
Raj' prazno slamo mlati' tam pomagajo.
Zdaj so oči v Ljubljano nam se obrnile
Da b' tamošnje volitve vsaj nas zveselile
Pa zmagala nemškutarjev je vražjih stran,
Njim vladstva nad Slovenci je napačil dan.
To je Slovence tamošnje zeló bolelo
Pa turnerje je ravno to zeló srbelo;
A kmalu tudi njih zeló bolelo je
Ko so domu peljali se iz Ježice.
V obupu paragrafa smo se oklečili,
Ki devetnajsti je v častitljivem številu;
Njegovo imenitnost premišljavali
Od njega smo pomoči jeli upati.
Al' usta in oči široko smo odprli,
Ko svoj pogled na „zahlungsauftrag“ smo opri,

Po kterem naš kolega moral je odstet'
Forinta dva in krajcarjev povrh deset;
Ker taka je zdaj, svetli kralj, pri nas navada,
Odkar enakopravnost najnovejša vlada,
Da plačati gotove mora novčice,
Kdor tirjat' drzne se slovenske ortelne.
Omenim lehkó še, kako so Bismarkjanca
V Slovenjem gradu izvolili za poslanca;
Kako se v boji objektivni kritiki
Prešlo je s peresi črne dost' krvi;
Kako nam vrli „Glasnik“ hotel je zaspati

Kako cló Tvoj list v škodo mora izhajati,
In vse le vslad pomanjkanja naročnikov
In mlačnosti zaspanih Slavinih sinov.
Imam se sploh, o kralj, čez mnoge pritožiti
Ki z rodoljubja drznejo imenom kriti
Kar malomarnost, kar sebičnost gola je,
Ker žrtve se in dela resnega bojé.
Več zdražbe je med nami kakor sloge krasne
Ni moči se jim vzdigniti v višave jasne;
Ko krti v zemlji, le v malenkostih rijó,
V osebnostih junáštvu svoje kažejo.
Od Drave tje do Adrije počasno vleče
Se megla mlačnosti „Slovenije“ nesreče;
Le tam pa tam nekoliko pretrga se,
Da blagih žarkov rčas' nam pošlje solniče,
Zato se drznem, svetli kralj Ti svetovati,
Da kratek čas le blagovolji nehat spati,
Da s svojo vojsko po Sloveniji zletiš,
Življenje po slovenskem grobji spet zbudiš.
Zaspance le naj s cepi dramí Tvoja truma,
Kitajcev naših glavam vtepe malo uma;
Buticam trdim trme naj izbijejo
Sebičnikoin ličine z lica strgajo.
Očiščena da bode tvoja pokrajina
In bistrih glav in zločnih sre le domovina;
Potem pa vrni spet se na svoj tihí dvor
Počivat, dokler Tvoj gá dneva svitne zor.

zvezo z državnim pravnikom. Zato peša vse političsko gibanje. Ni tedaj čuda, da propadamo pri volitvah. „Slovenska skupina“ je želja vseh pravih slovenskih rodoljubov. Ali se je v tem glavnem, bistvenem vprašanji le besedica zvinila v državnem zboru? G. drž. posl. Svetec se sicer s tem opravičeva, da bi s takim predlogom preveč zdražil bil vladajočo nemško večino in da sploh spreviden politikar ne sme nikoli staviti tacihi predlogov, od katerih že za naprej ve, da bodo od večine zavrženi. Tega do zdaj res še nismo vedeli, niti kedaj slišali. Po tem takem bi manjšine nikoli ne smele staviti predlogov in bile bi v zborih le, da molčijo in prikimajo z glavo. Kakšen slab politikar si vendar bil O Connell, ki si toliko let edini se boril v angleškem parlamentu za pravice svojega zatiranega naroda. In Jules Favre s svojo stranko v francoskem postavodajavnem zboru (proti 200 vladnim jih je komaj kacihi 20 opozicijskih) kak nespreviden politikar si ti. Pojdi v šolo k našim in — molči. Dokler pred svetom ne povzdignemo svoj glas in odločno izrečemo, da pred vsem želimo „slovensko skupino“, dokler le med seboj pripoznavamo neobhodnost te skupine, da se reši naša narodnost in razcepljena na toliko kosov ne pogine v nemškem morji, deloma pa v laškem, v javnem zboru pa molčimo, bode ostala naša želja le fantastična misel. (Kon. prih.)

Učimo se od Čeho-Slovanov!

Pravila

občinske založne in posojilnice v Karlinovem.

§. 8. Društveni kapital (Reservefond).

1. Da se to doseže, kar je društvu, kadar začne posojevati, potrebnega, napravi se poseben fond iz darov utemeljiteljev, iz vstopnine rednih udov in iz delov čistega dobička od društvenega kapitala.
2. Vsak redni ud mora k tej glavnici pri vstopu v društvo najmanj 1 gld. vstopnine plačati.
3. Del od čistega dobička odločuje se pri skupščini po predlogu odborov, kadar se račun v pretres predloži.
4. Kar družabniki v društveni kapital plačajo, se jim v vek ne vrača.
5. Kar se tiče društvenega kapitala, se vse posebej oskrbuje in opravlja.
6. Društveni kapital naj znaša najmanj 5%, in naj višje 20% vseh uložnin; glavna skupščina pa ima pravico, kadar je potrebno in napredek društva to zahteva, da to glavnico tudi nad 20% vseh uložnin poviša.

§. 9. Obresti od denarjev, katere da društvo na posodo.

1. Za denarje, ki se vzemó od društva na posodo, se plačuje 6% na leto, in se te obresti napred računijo in plačajo.
2. Za društvena opravila in za stroške, ki so z vsacim posojilom v zvezi, plačuje se pri vsacem posojilu 2% provizije, ktera se tudi naprej odtrga.

§. 10. Koliko se posojuje, in kako dolgo.

1. Kako visoka posojila da more društvo svojim udom dajati, je odvisno od tega, koliko je ravno gotovine in kolika je potreba. O tem odločuje vestni odlok odbornikov.
2. Posojilo ne sme biti nižje, nego 5 gld.
3. Če gotovina ne shaja več, gre tem, ki so se poprej oglasili in manj zahtevali, prednost pred onimi, ki se pozneje glasé in več hočejo.

žene in dekleta ničesar ne storijo po principih, temoč vse po čutkih, kar pa ni vselej prav, ker tako se zgubi to, kar Kant imeuje: Perfectibilitätstrieb. Pa zadosti iz tega mrzlice polnega kraja; znal bi še več o njem povedati, ali vtegnili bi priti zopet — reklami in pojasnila — zato basta! *Επιτηδεύω.*

Jezikoslovne drobtine.

Oh ti ljubi moj Janez, vsevedoči jezikoslovni vladar v naši čitalnici! Kako se boš čudil, da se drznem kaj jezikoslovnega pisati jza, ki sem bil od tebe še leta 1862 strašno pokregan, ker sem pisal „snidili smo se“, namesto „sošli smo se“. Res si imel prav, in spoštovali smo tvojo sodbo, kakor se v duhovnih zadevah katoličan nepritožuje nikamor več, kedar je stvar že razsojena v Rimu; ali kaj sva doživela? Ne dolgo potem sva našla v samih „Novicah“ to-le: „snidili so se“.

Tega dogodka se spominjam, kedar slišim ktero besedo v narodu, ki sicer ni izklovana po jezikoslovnih pravilih, vendar pa dobro določuje taki pomen, za katerega še nismo imeli posebne besede. Takih besed pa je nam sila treba, in sila kola lomi. Potreba nam tedaj tudi mora biti dovoljin razlog za to, da jih ohranimo, in da njim ne gledamo toliko za zobe. Tako so ravnali vsi narodi, zlasti pa Nemci, pri katerih najdemo besede daleč predjanega pomena, da se njim po pravici čudimo, ako gledamo na pomen korenine. V sedanjem času pa v razgovoru nobeden ne misli na korenino, ampak vesel je, da ima besedo za določen pomeni, in rabi jo brez premisleka. Če se na primer reče v nemščini: Das Getreide hat aufgeschlagen, to pomeni: Žitna cena se je povišala, po besedah pa: Žito je gorudarilo; vendar pri tem nobeden ne misli, da bi žito imelo roke in palico, s katerimi bi koga udarilo.

4. Kar se tiče časa, za kako dolgo se posojuje, in pa o tem ali se mora posojilo na enkrat ali pa na obroke nazaj plačati, se določuje; da se
 - a) posojilo, ki se povračuje v mesečnih ali krajših enacij obrokih do na 12 mesecev,
 - b) posojilo, ki se povračuje v dvehmesečnih enacij obrokih do na 10 mesecev,
 - c) posojilo, ki se povračuje v četrtletnih enacij obrokih do na 9 mesecev,
 - d) posojilo, ki se povračuje v enacij obrokih (oddelkih) vsake 4 mesece, do na 8 mesecev — daje.
 - e) posojilo pa, ki se mora na enkrat nazaj plačati, se more le na 6 mesecev vzeti.

5. Posojilo podaljšati ali pa obroke premeniti, ki so se od obéh strani dogovorili, odbor nikdar pravice nima.

Če se dá posojilo na obroke in dolžnik katerikoli obrok zamudi, ima odbor pravico, da celi znesek na enkrat nazaj tirja.

6. Vsak dolžnik se podlaga sodnijski oblastni sodnji v Karlinovem.

§. 11. Kaj se zahteva od tega, kdor hoče posojilo.

1. Kdor hoče posojilo iz društvene denarnice, mora dokazati.
 - a) da je kot redni ud najmanj že trimesečne doneske vplačal, to se pravi, da je že 3 mesece redni ud;
 - b) da od prejšnjih posojil ni nič več na dolgu, in pa da svojega poroka ni spravil v škodo;
 - c) da so njegove razmere in okolnosti takošne, da je zaupanja, da bo mogel nazaj plačati.
 - d) Kdor želi posojilo nad 100 gld., mora najmanj 10% (od tega, kar zahteva) v društveni denarnici uloženega imeti, in to svojo uložnino celi čas, dokler svojega posojila popolnoma ne povrne, v denarnici pustiti.

Kar se tiče zaupanja, je vodilo: Pri zneskih, ki presegajo to, kar ima dotični v denarnici, se mora gledati na to, ali so razmere tega, ki hoče posojilo, take, da bo denar ob pravem času vrniti mogel. Pri tem je na delavnost, skrbljivost, varnost in rednost posebno gledati.

2. Odbor ima pravico, da si izmed društvenih udov izvoli dva zaupljiva moža, ki mu popolnoma poročata o dotičnih lastnostih tistega, ki želi posojilo, da ima tedaj odbor o vsem znanje, česar treba.

3. Posojilo, ki ne presega zneska, katerega ima prosivec uloženega v društveni denarnici, se dovoljuje in izplačuje brez vseh ovér.

4. Varšina za posojilo je:

- a) če je kdo porok,
 - b) če se zastavijo zaupni papiri (Creditpapiere), ali pa reči manjšega obsežka, ki imajo pa večo vrednost, na primer: dragocenosti, zlato, srebro i. t. d.
5. Porok mora po svojih okoliščinah dati zadostno gotovino in se zaveže, da plačilo vrne sam kot plačnik nerazdelno (in solidum) z dolžnikom.
6. Zastavljeni papiri se računijo po poslednji borsni ceni, in jemljejo se za zastavo do dveh tretjin te cene.
7. Ceno družih predmetov odločujejo zvedenci, in znesek, ki se na nje posodi, ne smé segati čez polovico te cene.

8. Če dolžnik v odmerjenem in dogovorjenem času posojila ne vrne, tedaj ima društvo pravico, da zastavljene papirje po poslednji borsni ceni, zastavljene druge reči pa javno prodá, in s tem, kar skupi, nar pred svojo tirjatev poplača, ostali znesek pa dolžniku izroči.

9. Kdor želi posojila, prošni pismeno ali ustmeno, kakor je doba v §. 4, 2, odločena.

10. Za vsako posojilo dá dolžnik in, kjer treba, tudi njegova žena dolžno pismo ali pa menjico, ktero tudi porok podpiše;

Če se komu prošnja za posojilo odreče, ali njegova zastava ne odobri in prejme, se more pritoževati pri prihodnji skupščini, ali pa pri poljubni sodnji (Schiedsgericht). (Konec prih.)

Zatorej se drznem, priobčiti tebi, ljubi Janez, pa tudi drugim jezikoslovcem slovenskim nekoliko besed, nabranih v Kozjanskem okraji, dobrih, in zlasti potrebnih, ki se ne nehajajo v Cigaletovem slovaru.

1. „Sterniči“ pomeni otroke bratov ali sester splošno, popolnoma enako nemškemu „Geschwisterkinder“. Morebiti si imel prav, ko si gledal tej besedi na zobe, in spoznal si, da ta beseda nič ni drugega, nego pokrajšano „sestrnič“. To bi pa vendar le pomenilo otroke dveh sester, kakor „bratranci“ ne more kaj drugega pomeniti, kakor otroke dveh bratov. Kako pa boš rekel otrokom brata in sestre? Zatorej naj ostane splošna beseda „sterniči“ ali „strnič“ za splošni pomen.

2. „Bratič“, to je sin bratov, nemški Neffe, dosti boljša beseda memo „sterničnik“ v 4. zvezku „Slovenske Talije“. To je beseda, ki je tudi po tvoji sodbi brez madeža spočeta.

3. „Drače“ pomeni vsakovrstno smet iz hoste, listje in suhe vejice. Slišal sem to besedo v tej zvezi: Voda je nanesla drače na travnik.

4. Za francosko besedo „Charpie“ še Nemec nima besede. Kmet je bil nedavno pri meni, pa mi je rekel, da mu je bil sinek ranjen, in da je moral raztrgati dve srajci za obvezo in za „nitje“. Kaj ne, da je lepo povedal?

5. Pri nas pravijo: „kolje špiliti“, to je poojstriti na enem koncu, gotovo bolje memo „špičiti“. Pri nas tudi ni verjetno, da bi bila beseda „špiliti“ izklovana po nemščini.

6. Ko smo hodili namenjeno novo cesto merit, rekel je star kmet: „To bo prevelik vanjek“. To je popolnoma razumljiva beseda za nemško „Krümmung“.

7. Kjer je cesta lepo položno napravljena do vrha kakšnega brega,

človeku srce radosti igrati, ko je videl vse to. Slavoloki iz ene vasi do druge, streljanje iz možnarjev, pozdravi slovenskih domoljubkin in pevk, mladih korenjaških fantov in možakov priletlih, banderium v št. Vidu itd. to je dajalo vsemu toliko živahnosti, da je ne morem na kratko popisati. V priložnem listu popišem Vam na tanko vse, kar smo videli in čutili ta dan, ki nam globoko vtisnjen ostane v hvaležnih srcih in ki bode s zlatimi črkami zapisan v zgodovini mladega društva. Prebivalcem okolice pa naj bode izrečena že tukaj srčna zahvala, pokazali so, da domoljubje živo plamti v njegovih srcih, da narodna stvar krepko napreduje. Slava jim!

Proti večeru tega dne, zbrala se je huda nevihta, ki je razsajala po noči. Strela je vdarila v vnunsko cerkev in pozneje v poslopje narodne čitalnice; po sreči se ni zgodilo nesreče; le strop v dvorani je razrušila nekoliko in razmetala zid po dvorani.

Iz Istre 24. junija. N. S. (Puljska orožnica; še enkrat Koparska gimnazija.) „Slovenski Narod“ je onidan grajal več napak, ki se nahajajo pri našem vojaškem brodivju. Po pravici je povdarjal, kako naporno je postopanje naše vlade in zlasti vojaškega ministerstva, da po mornarskih uradih kakor po dotičnih delavnicah najemajo in podpirajo le italijanske uradnike in italijanske delavce. Ko so od l. 1848 v Pulji začeli na vseh straneh zidati in zlasti napravljati velika vojaška poslopja, so se od leta do leta jemali potrebni delavci iz Beneške orožnice; enako se je godilo tudi z uradniki. Skorej vsi so se tu naselili in kakor klopi se prišli našega vojaškega brodivja. Med in mleko se jim je cedilo po grlu, ker delali so le po stari navadi — počasi — pa jako masno plačo dobivali. Ko je letos vojaškega broda poveljnik žl. Milosić bil postavljen na čelo orožnice (arzenala), so se že nekteri jezili in bali, češ, sedaj bo treba vestnejše delati. Imenovani novi poveljnik res skuša z lepo besedo, pa po potrebi tudi s primerno kaznijo odpraviti stare napake. Res mu je bilo večkrat treba z vso oostrojo lenuhe prisiliti k večji pridnosti. Da so ga ti malopridneži ertili, ne bom razkladal na dolgo in široko. Kar 19. t. m. zjutraj dobé na zidu pribita dva poziva v italijanskem jeziku pisana, v katerih predrzneži žugajo zažgati orožnico, in njenega poveljnika umoriti. Ali je k temu treba komentara? — To je res nezasišana drznost, ki se nahaja pri najhujših sovražnikih naše države. Kakor so 1866. leta skušali nam uničiti brode, zaklade in druge vojaškemu mornarstvu potrebne stvari, tako sedaj iznova proté svoje ljute namere uresničiti. Res lepo zahvalo dajo naši vladi, da jih tako dobro plačuje! Ali se vlada še ne bo zmoodila in odstranila iz uradnij in delavnic vseh navihanih Italijanov, zlasti onih, ki so se iz Beneškega k nam preselili. Podpira naj slovenske Brežane iz Dalmacije in Primorskega, naj jim da priliko, da se na podlagi maternega jezika izučé v vseh potrebnih delih in opravilih, in dobila bo najzvestejših in najpridniših delavcev in uradnikov. Z nemškutarijo se vé da ne bo nič opravila pri naših hrabrih Slovanih; italijanščina jej pa le nakupuje na kupe najhujših odpadnikov, kateri bi raji kot radi v prvem hipu Avstrijo in Avstrijsko brodivje vstopili v jadranskem morju. Vsi, tudi najvišji krogi naših mornarskih uradnij se morajo prenarediti, če hočemo ob jadranskih bregovih ohraniti našo oblast. S potujčevanjem Slovanov delajo le Italiji na dobro, Avstriji pa v naj večjo škodo.

Tržaški namestnik g. Bach je zopet prišel naše skalnate kraje ogledovat. Živi Bog vé, ali bo v prihodnje kaj koristneje sporočal ministerstvu, kakor je zadnjič o Koparski gimnaziji. Zvedel sem iz prav zanesljivega vira, da je Tržaška namestnija bila ministerstvu nasvetovala, da bi se bila Koparska italijanska gimnazija prestrojila v nemško. Incredibile dictu! Ministerstvo našima laškutarskima poslancema in laškemu našemu deželnemu odboru privoljno jo zasukne na nasprotno stran, in še nemščino kot predmet odpravi iz vrste drugih predmetov; — glasoviti ukaz gimnazijo prenaredi v popolnoma italijansko. Pri tej priliki so nas Slované zopet izključili, ko se Italijani pri obilni mizi gosté. Bog pomози!

Dunaj, 31. junija. [Izv. dop.] (Česko vprašanje, papežev nagovor, Srbska.) Česko vprašanje je našemu službenemu časnikařtvu velike brige napravilo; ni prešel dan, da ne bita ali oni časniki, kteremu dispositionsfond misli bistri, članka Čehom namenjenega prinesel, v kterem jih je po svoji mogočnosti gnjusil, obrekoval, policijo in žandarmerijo proti njim na pomoč klical, in to vse, da bi kup, kterega bi vlada rada s Čehi napravila, bolj po ceni bil. Ako tudi pogovori v Pragi nikakega vspéha ne bi imeli, nas je vendar to v prepričanju utrdilo, da vlada Slované, posebno pa Čehoslované potrebuje, in ravno zdaj zelo potrebuje, ker brez potrebe ona gotovo ne bi z njimi pogodeb iskala, nego bi se je naprej prezirala, kakor dosedaj. Eno se ne dá tajiti, vladarjevo popotvanje v Prag je imelo politični namen, Čehé si približati. Vendar smo se pri tej priliki prepričali, da avstrijsko vlado še sploh njena starodavna politika ponosnosti vodi, ktero v celi njeni zgodovini nahajamo. Vladi je bilo zato, da najde pot, po kteri bi se Čehoslovanom približati mogla, ali ne smé se to neposredno, nego po ovinkih zgoditi. Spominjamo še se, kako pred dvema letoma Avstrija ni htela Mletak Lahom naravnost prodati, nego izročile so se Napoleonu, da bi je on posredno Lahom dal, s kterimi se pogajati je bila avstrijska vlada preponosna. Tudi pri tej priliki vidimo taisto ošabnost. S Čehi hočejo se pogajati, ali Čehi ne smejo znati, da se zavoljo njih Praga obiskuje, nego slučajno pride g. Beust, kteri je zavoljo zunanjih poslov v Prago pozvan bil, s prvaki českega naroda, da bi tako na pol privatna, na pol oficijalna oseba, ako bi mu njegovo prizadevanje spodletelo, lahko rekel: to so bili samo privatni pogovori, jaz nisem imel pooblaščenja, se z njimi pogajati; in ako bi vspéh imelo, bi tudi lahko vso čast za se zadržal.

Da knež Auersperg ni bil mož, od kterega bi se mogel kakí vspéh nadjati, tega je bila cislajtanska vlada lahko že za naprej zagotovljena, ker česki narod noče in ne more se s zdajnimi popečitelji pogajati, ravno s tistimi možmi, kteri so, kakor so se še do zadnjega trenutka zmiraj pokazali, najhujši neprijatelji českega državnega prava, glavnega temelja vsake pogodbe, in s kterimi se voditelji českega naroda že dosti dolgo zastoj bori. Tako nasprotne stranke se ne morejo tedaj same pogajati, nego tretja oseba je ne-

obhodno potrebna, za česar voljo tudi vsak vzrok odpade, da bi se g. Beust in predsednik cislajtanskega ministerstva zaradi tega skregala, kakor tukajšna „Preša“ laže. In če mi članek v poslednjem listu stare „Presse“ prečitamo, kteri piše: „da je česko vprašanje prišlo v zavezo z obnim slovenskim vprašanjem, kar mora pozornost državnega kancelara tem bolj zbujati, ker je zdanji jugo-slovanski pokret v Srbiji z nesrečno prigradbo novo moč dobil, in da je akcija Avstrije na iztoku v najožem zavezu z notranjim položajem, tedaj z držanjem Slovanov monarhije, in da Avstrija ne more pred nikakega odločnega glasa v zunanjih zadevah imeti, dokler ne more pokazati, da je doma konsolidirana“, vidimo tukaj taisto igro, kakor pri luksemburžkem vprašanji, ko je vlada Magjarev trebala, in hitro nam jasno postane, kako je to, da je vlada na enkrat na Slované misliti začela; in jaz Vas zagotavljam, da je ta članek iz kancelarije ministerstva za zunanje posle naročen. Tako bomo tedaj skoro v redu. S Čehi bodo se pogodili, Hrvate Magjari mirijo, in Slované so menda naši poslanci pri vladi dobro oskrbili, sicer, jaz mislim, da je Vam bolj znano, kaj so oni tukaj delali, kakor nam bečkim Slovanem, ker so zdaj med Vami, in pri Vas zna biti več govorijo, kakor tukaj*). Papeževa alokucija je tukajšno ministerstvo zelo osupnila, in govori se, da bode to vzrok razprtiji med Papežem in Avstrijo. Mirno misleči ljudje govoré, da bode duhovništvu to manje hasnilo. — Iztočni slovanski narodi so zaradi umorstva knjeza Mihajla nad Avstrijo jako razkačeni, in tožijo, da je njihov knež tako rano smrt le zaradi tega najšel, je preveč od Beusta in Andrasija odvisen bil; Avstrija pa je na iztoku svoje poverenje celo izgubila. Nek bulgarski list piše: Srbski narod se je htel s tako prekucijo le vlade rešiti, ktera je tako narodna, da je ž njo lahko zadovoljen osmanski Sultan v Carigradu in njegovo Harem-ministerstvo, in drugi krščanski Sultan v —.

Iz Belegrada 13/25. junija. — Preiskovanje proti zločincem je dovršeno. Če tudi knež Aleksander Koražorzevič v „Wand.“ protestira, da on ni v nikaki zvezi z vbijstvom, in če tudi žuga s tožbami, pokazalo se je po vsem preiskovanji in zasledovanji, da je tudi on imel svoj delež pri neslavnem delu. On je res imel namere, da se vsede, ali sam ali pa njegov sin na srbski prestol. Ali bi pa mogel dolgo ostati v prijateljstvu s stranko, ktero si je najel, ne vemo, ker ona je mislila svoje osebne namene izvršiti, a ne dati se vezati od njega. Tudi Vladimir Jovanović odgovarja v „Wand.“ da on tu ni kriv, da je opomiral, a da mu nikdar ni na misel prišlo, po hudodelstvu stanje v Srbiji porušiti.

K objasnjenju to-le: Pavel Radovanović, ki je bil vodja celega hudodelstva, bil je pred nekoliko dnevi v Pešti in v Novem Sadu. Tam se je razgovarjal z Miletičem, Milovanom Jankovićem, Vladimirom Jovanovićem, ki so mu rekli, da naj gleda na vsaki način, da se v Srbiji prevrat dogodi, a da naj čuva življenje knježev; naj ga odstrani na kak drug način. A Pavel Radovanović dokazuje jim, da to drugače ni mogoče, rekel je, da se knjež mora vbiti, in oni mu odgovoré: — e pa delajte, kakor znate. To vendar ni dokaz, ta ti ljudje niso krivi, če so znali za vse namere, in če so pomagali kovati jih. Na vprašanje, od kod jim denarji in koga bi hotli za knjeza, odgovarjali so, da imajo denar od Karažorzeviča, in da so njega hoteli namestiti v Srbiji.

Vse dokaze za to bomo dobili skoraj, ker se bo sodba pričela, ktera bo javna, da bo mogel vsakdo poslušati in izvedeti, kaj se je nameravalo. Krivih pri vbijstvu je 13, kakor čujemo.

Mladi knež je prišel v Beligrad, vsem je dopadel; po zvonajem obliči mislimo, da je inteligenčen in resnoben.

Izbiri za skupščino so se v Belegradu svršili, tako tudi že po nekterih mestih po deželi; izbirajo se ljudje, ki so dozdaj dovolj pokazali svoje rodoljubje, ki ne marajo za prevrate, in so privrženi dinastiji Obrenovičevi. —

Ker je knjež Mihajlo brez testamenta umerl, imelo bi celo njegovo premoženje pripasti njegovima sestrama in njunim otrokom. One pa so vse premoženje, kar je gotovine, državi poklonile, kar je pa nepremakljivega v Srbiji in dragocenosti na dvoru, darovalo se je mlademu knjezu Milanu. Po tem dobiva zemlja 2—3 milijone cekinov v svojo blaginjo.

Iz Peterburga. [Konec.] Francozka, Švajcarska in Italija so že naznanile nam, da jih je volja pristopiti k predlogu storjenemu jim po naših poslancih o tem predmetu. Kaj pa bodo rekli na to dunajski magjarski državniki? Nič dobrega ne pričakujemo, ako sodimo po tem, kar pišejo poluradni listi Dunajsko-Peštanski. Ti časniki se Milutinovemu nasvetu posmehujejo, besedovaje tako, da bi človek mislil, ka bi Milutin rad, naj se odpravijo granati, šrapneli itd. Pravijo: Rusija nima kanon nove zgradbe, zato pa hoče s hinavskim predlogom svojim druge vlade preslepiti, da odpravijo pri svojih vojskah to, kar ona nima, druge pa imajo. To je prav dunajsko-magjarska perfidnost. Zagotoviti moremo Dunajčane in Magjare, da smo preskrbljeni z najnovejšim strelnim gradivom, naj si bode artilerijske vrste, ali ktere koli.

Do konca t. l. bo naša vojska popolnoma po naj novejših najdbah oborožena. V začetku se naše vojsko ministerstvo ni prehitelo z vpeljanjem novega orožja. Poskušale so se puše ali „oružje“, kakor mi pravimo, mnogovrstnih zgradb; prišli smo s tem poskušanjem tako daleč, da smo vpeljali pri nas puše boljše od pruskih, in tudi boljše, nego je francoski Chassepôt. Delajo se neprenehoma v mnogih domačih fabrikah, tako da bomo za vso vojsko ž njimi preskrbljeni do novega leta. Tudi kanone — mi kanoni „puška“ pravimo — se vlivajo in vrtajo v raznih fabrikah domačih; pravim domačih, ker na to posebno važnost stavim. Le kaj malega še za našo vojsko na tujem naročujemo. Spoznavši važnost domače obrtnije, je pred dvema letoma naše vojno ministerstvo za pravilo postavilo si: vse vojno orodje doma napraviti dati, če bi imelo zato prav draže priti, nego na tujem. Nasledki tega domoljubnega in bistroumnega sklepa se že kažejo. Domači obrtniki vidši, da bodo zmirom dela imeli, so napravili fabrike za orožje; in že je konkurencija taka, da nas orožje iz domačih zavodov cenejše stane, nego iz tujega, pa ne samo cenejše je, ampak tudi boljše, ker imamo boljše železo, ko Nemci, Angličani,

*) Bi ne vedeli kaj povedati.

Tabor v Klumu je tudi Nj. ekselencija g. minister Giskra prepovedal.

Napoleon sam ne vé, kam in kaj bi, ziblje se med raznimi strankami pa se ne upa nobene prav okleniti. Udarcem, kateri padajo na vlado v postavodajnem zboru, se je na pol izognilo s tem, da je dal neko dovoljenje svobodnemu (?) zborovanju. Kaj bode, o tem se zdaj dvomi, kakor še nikdar. Da bi bila vojska, je nevrjetno, a na mir upati je nemogoče. Saj se je vendar vladi sporočilo, da se pod vodstvom Menotti Garibaldija v srednji Italiji vojniki nabirajo in orožje deli, katerega početja italijanska vlada nikakor ne zabranjuje.

Kar se tiče otoka Krete, je od dné do dné bolj nerazvidno, da si hoče Anglija vsaj pokroviteljstvo čez ta otok pridobiti. Krščani pa ne odnehajo, da bi se združili z Grško. Pri vseh teh okoliščinah pa vendar Turki nočejo misliti niti na krščanskega governorja, niti na to, da bi se otoka znebili. In posebno Ali Paša vso svojo čast v to stavi, da se upor popolnoma potlači, predno se upornikom najmanjše dovoli. Voljo bi mož pač imel, ali moči — moči so slabe, kakor še kje drugje.

Iz Reke se poroča: Finančno okrajno vodstvo je dobilo pred nekoliko dnevi v službeno porab oogerski proračun, spisani v magjarskem jeziku. Dopis deželnega vodstva, po katerem se je proračun izročal in priporočal natanjko se po proračunu ravnati, bil je pisan — nemški — in to se imenuje — hrvaško primorje.

Iz Belega grada se piše „Zuk.“ da se sme mirno upati, da se bodo sedajne razmere dobro razvzdale. Da se je vse tako mirno vedlo in da ljudstvo nikjer ni zapustilo postave poti, za to si je največ zaslug pridobil g. vojni minister Milovoj Blaznavac, čegar krepko in modro postopanje je zarotnike ob vso zavest spravilo, tako da svojih naklepov niso mogli izvršiti. Zatoraj se po vsej deželi imenuje g. Blaznavac kot prihodnji vladar na drugi strani se izreka javno mnenje tudi za g. Rističa, ljubljenca ranjkega knjeza; Ristič ima velike zasluge, da so se Srbi iznebili Turkov iz svojih trdnjav. Tretji ud vladarstva bi bil potem oni, katerega bi si imenovana gospoda sama izbrala, ker ljudstvo pripoznavo, da mora biti vladarstvo jednih misli. — 26. je stopilo pred sodnijo 13 obtožencev, ki so naj bolj sumljivi uboja knjezevega in tajnega zapleta. Zbralo se je mnogo poslušalcev. Obravnavanje je trajalo celi dan, in še le proti večeru se je končala, ko so bili vsi obtoženci zaslišani. 29. junija se jim je imela razsodba naznaniti, ktera pa dozdaj tú še ni znana.

Zatoženci se imenujejo: Marič, Jurij Radovanovič, Konst. Radovanovič in Rogič — ti 4 so vmorili knjeza in g. Anko in so ranili gospodično Katinko, adjutanta in strežaja. Jankovič je imel nalogo vojnega ministra vbiti; Sin Nenadovič, brat knjeginje Karažorzevičeva, Pavel Radovanovič in Ljubomir Radovanovič so imeli vodstvo celega zaplota; slednja sta bila odvetnika in brata morilcev, oba že poprej obsojena. V zaplotu je bil nadalje tudi neki Jeremič. Javni tožnik je za vse, slednjega izveniši nasvetoval smrtno kazen. Nagib k zločinu je bil v prvi vrsti osebno maščevanje, v drugi pa želja po vladi. Drugo v našem izvirnem dopisu iz Belgrada.

„Journ. de St. Ptbg.“ trdi, da je rusko časnikarstvo že izpovedka izreklo, naj bi se srbskemu narodu od nobene strani ne krečila popolna svoboda pri izboru novega knjeza.

„Liberte“ pripoveduje, da si hoče tudi portugalska vlada opomoči s cerkvenim premoženjem.

Francoska vlada tirja 100.000 novakov, ker hoče imeti 800.000 vojakov na nogah. Thiers hoče pri posvetovanju o proračunu govoriti o finančah in pa o zunanji politiki francoski, in pri slednjem govoru posebno o politiki pruski in italijanski.

V gorénji zbornici anglijski je zdaj na dnevnem redu posvetovanje o českem vprašanju.

Iz Italije se čudne reči razglašajo. 22. julija se je prav blizu mesta Ravene 13 posameznih ljudi roparsko z orožjem v roki napadlo. Ko je hotelo vojaštvo napadenim pomagati, bili so se že tolovaji zgubili med svojo četo, ktera gospodari med Raveno in Lugo.

Odkler je Bismark iz Berolina odšel, skušajo njegovi nasprotniki po močehnosti okoristiti se in Bismarka v kot postaviti. Da si vladini listi prizadevajo nasprotno dokazovati, to je porok, da ima Bismark v Berolinu mogočnih nasprotnikov.

V ministerstvo za poljedelstvo se neki na vse sile dela, da bi se poravnalo, kar se je dozdaj zamudilo. Obsirne postavne osnove se pripravljajo ktere bodo ozir jemale na potrebe avstrijskega poljedelstva in različnosti zemlje. Posebno se imajo po vseh tirjatvah sedanje dobe predrugačiti. Kmetijske šole. Tako nam poročajo podučeni dunajski listi. Mi to verujemo, ker vidimo, po tem pa moramo kot Slovenci obstati, da smo še malo videli.

„Pol.“ se piše iz Pešte: Ogrov so prosti strašne more, ki jih je dozdaj tlačila; strah, katerega je zbujalo zadnje cesarjevo potovanje, ni se vresničil; o porazumljenji s Čehi ni govora več, celo nasprotno se je temeljitega strahovanja (massregelung) nadejati in slej kakor prej je Beust velik, Giskra je tudi velik, in Andrasy je še več in dualizem je koran, ki se ima z mečem v roki razširati med svojeglavnimi ljudstvi eis- in translajtanskimi in kar se noče vslanjati, mora na dvojje! Bog žegnaj!

Zasebna pisma iz Madrida pripovedujejo, da je tudi tam z Barbonskem vladarjem že na pol pri koncu. Brez dvombe ima demokratična mnogo privržencev in prijateljev in celo v kasarnah se razlega glas: V kraj z Burboni, dajte nam vsem pravico do glasovanja.

Razne novice.

— Kakor izvemo iz prav zanesljivega vira, bodo sklicali rodoljubi ljutomerski 9. avgusta ob 4. uri popoldne velikanek tabor ljutomerskega, ormuškega in gorenjke, radgonskega okraja, h kte-

remu pričakujejo nad 10.000 obiskovalcev. Predmet razgovaranja bode se vrtil vzlasti okoli §. 19. temelj. postav in o drugih je v „Slov. Gosp.“ oznanjenih stvarih. Treba le še uradnega dovoljenja. Videti je torej, da se bode slov. narod konečno začel sam gibati in si sam pomoči iskati. Naprej!!

— Hrvaško pevsko društvo Kolo bode imelo 5. julija izlet v Jurjevac, s katerim bo združena svečanost v spomin tisučletne proslave svetih bratov Cirila in Metoda.

— Na Dunaji so zaprli dvornega svetnika Schwaba zavoljo ponarenjenja menije. Ko ga je ravno hotela policija odpeljati iz njegovega stanovanja, je svoji bolni ženi nekaj na uho zašepetal, kar je bolnico tako zgrabilo, da je pri tej priči mrtva obležala. Schwab je imel za časa svojega poslovanja referat o jugoslovanskih vlogah, in je že pod Belkredijem v neki kazenski zadevi pisma pokvaril in prenaradil. To je dr. Lavrič zasledil in ministru Komercu naznanil, ki je pa Schwaba le posvaril, sicer pa v službi pustil.

— Graf Chorinsky je v Monakovem obsojen na 20 letni zapor zavoljo vdeleževanja pri umoru svoje žene.

Iz Savinske doline se nam poroča žalostna vest, da sta te dni škala 2 vozača z vozom, na katerem sta imela čreslo naloženo, prepeljati čez savinski most v Letuših, ki je bil ravno v popravljani. Dasiravno se jima je odsvetovalo in ko sta pri svoji trmi ostala, še s svetilnicami svetilo, pala se je vendar pod vozom začasna zagraja, tako da se je voz s konji in vozniki vred v Savino prekucnil. Jeden konj je koj konec storil, drugo je s letetih tramovi zelo škodovali, tako tudi jednega izmed voznikov. Iz ravno te okolice se nam naznanja, da so tatovi zelo nadležni, da celo živina v zaprtih hlevih ni varno pred njihovimi širokimi rokami.

Izlet mariborske čitalnice k sv. Marjeti je preložil zavoljo nekterih neprilicnosti na 12. dan t. m

Javne dražbe 2. julija.

Krajsko: III. izv. dražba posestevh Fr. Orazem-a v Mali Loki št. 11 pri okr. ur. Ribniškem; cena 732 gl. — III. izv. d. pos. Mat. Kaučiča v Steničini pri okr. ur. v Trbiču zar. 300 gl. — I. izv. d. pos. Ivana Lembergerja iz Debeče rrf. št. 165 Weichselburg pri okr. ur. v Zatični zar. 89 gl. e. 1295 gl. — I. izv. d. pos. Naceta Muhe iz vel. Čubelska urb. št. 23/16 gosp. Prevaljska zar. 218 gl. 79 n. e. 1700 gl. in prem. 255 gl. 41 n. o. u. v Postojni. — I. izv. d. Ranerta voglene kopalne Pečovnik, Osence in Stari grad; cena 47160 gl. pri c. k. okrožnji sodniji v Celji.

Štajersko: III. izv. dr. Pahernikovega posestva urb. št. 102 pri Spielfeldu; tudi pod ceno (6598 gl.) — III. izv. d. pos. Ant. Goričana urb. št. 25 ad Burg Feistritz zar. 100 gl. pri okr. ur. v Slov. Bistrici, e. 1550 gl. — II. izv. d. pos. Hajdenekova urb. št. 22 ad Mag. Rann vr. 4210 gl. agt. št. 88 vr. 450 gl. rgt. št. 115 in 1428 vrd. 150 gl. urb. št. 201 vr. 100 gl. urb. št. 132 in 133 vr. 1800 gl. urb. št. 237 in 238 vr. 100 gl. urb. št. 371 vr. 1200 gl. in urb. št. 23 ad Mag. Ran pri okr. ur. v Brezchah. — I. izv. d. pos. Kar. Tišbergerja urb. št. 259 nad Radgoni zar. 581 gl. 34 n. e. 2600 gl. pri okr. ur. v Radgoni.

3. julija.

Krajsko: Pon. III. izv. d. pos. Ane Gregoriča c. 692 gl. pri okr. ur. v Metliki. — III. izv. dr. Uršičevih posestev pop. št. 648 in 648/2 v okr. ur. Planinskem; cena 3259 gl. — III. izv. dr. Sovanovega posestva urb. št. 44 v okr. uredu v Terziči; tudi pod ceno 810 gl. — III. izv. dr. pos. Marije Lavričeve urb. št. 110 pop. št. 95 v okr. ur. Ribniškem; tudi pod ceno 375 gl. — III. izv. dr. pos. Marije Koneilije urb. št. 68 pri okr. ur. v Brdu; cena 1021 gl. 20 kr. — III. izv. Orešnikovo p. št. 62 pri okr. ur. v Trebnju; e. 600 gl. — III. izv. d. Zigonovo pos. št. 50 pri okr. ur. v Planini zar. 70 gl. 35 n. e. 2890 gl. in urb. št. 9/1007; 400 gl. — II. izv. d. pos. Bartolovo h. št. 6 na Travniku; okr. ur. Ribnico. — I. izv. d. pos. Jurja Težaka kur. št. 232 Krup pri okr. ur. v Metliki zar. 11 gl. e. 1802 gl. — Sop. III. izv. d. Jerneja Požarja iz Bukovja urb. št. 83 p. Luck o. u. v Postojni c. 28 gl. — izv. d. pos. Jož. Mariničeva iz Zagorja št. 45 o. n. v Bistrici.

Štajersko: III. izv. d. pos. urb. št. 22 pri Pesnihofen: pol. im Kronabeter-a, cena 3816 gl. — II. izv. dr. Kostomajev pos. urb. št. 127 pri Teharjah okr. ur. v Celji; cena 420 gl. — II. izv. d. pos. Mih. Slatenška urb. št. 153 ad Oplotnitz v gor. njih Lužicah pri okr. ur. v Slov. Bistrici zar. 100 gl. e. 2200 gl. — II. izv. d. pos. Ane Trnšak v spodnjih Lužicah urb. št. 189 ad Oplotnitz pri okr. ur. v Slov. Bistrici zar. 50 gl. cena 670 gl. — II. izv. d. pos. Jož. in Marije Zemljak v Pretrejši urb. št. 105 in 105/1 ad Studenitz pri okr. ur. v Slov. Bistrici zar. 163 gl. 96 n. e. cena 2700 gl.

Koroško: III. izv. d. Rigler-ovo pos. z Goréji (Grutschen); okr. Velikovec zar. 95 gl. e. 2470 gl. 20 nov.

Knjigotržno naznanilo.

Podpisani si dovoljuje p. n. občinstvu, posebno prečastitemu duhovstvu naznanjati, da je v Gradcu, na škofovem trgu (Bischofsplatz Nr. 153) odprl kupčijo z raznimi knjigami in časopisi, (tudi slovenskega slovstva), razun knjig cerkvi in državi nasprotnih. Dobivajo se tudi molitvene bukve in knjige za poduk, breviari itd. Prizadeval si bode častitim kupcem in odjemnikom vrlo postreči, tedaj prosi za obilno naročbo

Ulrich Moser,
knjigotržec.

(14)

Prodajalnica dišečega, tvarilnega in barvenega blaga v Mariboru,

sprejema

učenca

kmečkega stanú, ki mora biti najmanj 14 let star, je obiskaval jedno leto realno šolo v Mariboru, in je v besedi in pismu zmožen slovenskega in nemškega jezika. Drugo se izvé pri opravištvu „Slov. Naroda“.

Dunajska borza od 1. julija.

5% metalike 57 fl. 60 kr.	Kreditne akcije 194 fl. 70 kr.
5% metalike z obresti v maji in nov. 58 fl. 50	London 115 fl. 65 kr.
5% narod. posojilo 63 fl. 00 kr.	Srebro 112 fl. 75 kr.
1860 drz. posojilo 85 fl. 40 kr.	Cekini 5 fl. 50 kr.
Akcie narod. banke 73 fl. 70 kr.	

Belgijanci in Francozi. Kako veliki so ti zavodi že zdaj o začetku, nam kaže naj bolj to, da nam zadostujejo že dendenes, ko se skoraj vse prena-reja ali pa celo z nova dela. To velja o privatni obrtniji. Ravno v tej raz-meri so se povzdignile državne fabrike.

V državnih fabrikah se delajo naj boljše kanone. Naj večja fabrika za kanone je v Peterburgu, v Viborgskem predmestju. Ta zavod se je posebno povzdignil, kar mu je vodja artilerijski polkovnik Šramčenko. Pod nadzor-ništvom tega izvrstnega častnika se zdaj napravlja štirikrat toliko kanon, ko poprej. Leta 1867 se je vilo in zvrtilo v tem zavodu 350 kanon po 4 palce in 100 po 9 palcev, na daleč se je zvrtilo 100 starih iz kotlovine po 12 palcev. Pri vsem tem je še dosti časa bilo, delati skušnje, kako bi se dala zboljšati fabrikacija težkih kanon. Ravno se pripravljajo na to, da bodo vlivali težke obsedne kanone po 8 palcev. Vsled povečanja zavoda se bo z njim lahko zadostilo vsej naši artileriji s kanonami oboje vrste: namreč težkimi obsednimi in takimi, ki se po trdnjavah, po nasipih postavljajo, in pa bolj lahki, ki so za boj na čistem polju. Tej fabriki pomaga še stari arse-nal, zdaj popolnoma predelan in uredjen samo po znajdbah domačih častni-kov. V tem zavodu se je dogotovilo lanskega leta 100 kanon po 12 do 24 pal-cev, vlitih v družih fabrikah. Tretji važni arsenal, ki je ravno dodelan, je v Brijansku in bo napravljal po 150 kanon iz kotlovine na leto. Toliko za odgovor dunajsko-peštanskim častnikarjem o materialni zadevi naše vojske.

Kar se osnove naše vojske tiče, bi rekel, da so reforme, ki so se vrstile šest let ena za drugo v tem obziru, še bolj važne. Prostor časnika ne dopušča, da bi se v posameznosti spuščal, čeravno bi zanimivo bilo za marsikakega bralca „Slov. Naroda“ videti, kako korenite so reforme, ki jih je general Miljutin vpeljal; koliko gnoja je iztrebil; koliko je storil, da po-vzdigne duh in narodno zavest vojske, koliko za olajšanje in zboljšanje voja-škega stana, koliko za izobraženje oficirja in vojaka, koliko je pobiljšal voj-niško administracijo in taktiko; koliko je zmanjšal vojskine stroške, in kaj je še storil, da se naša vojska zdaj lahko in hitro pomnoža, brez da bi treba bilo v miru preobilno vojakov pri orožji imeti. Vse to je tako vredil, da smemo reči, da se dendenes naša vojska z vsako drugo v vsakem obziru me-riti more. Po pravici je tedaj „Invalid“ pretresavši reforme, ki jih je Fran-coska po nasvetu maršala Niela letos v svoji vojski vpeljati sklenila, reči mogel, da, kadar bodo vsršene vse te reforme, bo francoska vojska na ravno tisti stopnji, na kateri je zdaj naša. A to vendar širokoustneža maršala Niela ni zadrževalo na francoskem državnem zboru (corpslegislatif-u) trditi, da je, gledé novih osnov, francoska vojska že za dve leti vse druge prekosila. To trditi, ko je nova osnova še le sklenjena, a ne vpeljana bila, je golo bahanje brez smisla. Tako bahanje se prilaga francoski domišljiji, a ne hasne nič. Prašali bi maršala bahača, kako so prekositi mogli Francozje Pruse gledé oborožanja, ko vendar vsakteri vé, da so ti pred svoje iglenice imeli, nego so Francozje Chassepot-ove puše poznali. Pa naj si bode, kakor hoče, saj to ni prva ne zadnja francoska baharija.

Leta 1859 so Francozje neko taktiko pri svojih Zuavih vpeljali, katero so bombastično „tigrovi skok“ imenovali. Raztrobili so jo za francosko znajdbo. Pa ta taktika je že stara. Pred so jej rekli „Suvarova taktika“, zato, ker jo je naš slavn vojskovodja prvi rabil, kar so vojske po novem sistemu osnovane, rabil jo je o priliki najslavnejših svojih zmag: pri Izmajlu proti Turkom, na Laškem proti Francozom. Pa zakaj jo je rabil? Pri Izmajlu so Turki trikrat močnejši bili, nego naši. Suvarov vidši, da tu z navadnim vojskovanjem nič ne opravi, ukaže svoji vojski, da ima kar najhitreje se da, nad neokorne Turke planiti in jih z vso svojo silo zgrabiti. In vganil jo je. Turki take ne-vihte ostrme in v tak nered pridejo, da si ne morejo več pomagati. Tako je zmagal Suvarov pri Izmajlu. Ko se je na Laškem ob Trebiji s Francozi boje-val, so imeli ti puše, ki so dalje streljale, nego naše. Tudi to vé Suvarov v svojo korist obrniti. Zapove svojim polkom, da imajo hitro tako blizo so-vražnika poskakovati, da ga s svojimi pušami dosežejo. Francoze je to vedno v strah pripravilo in zmaga je bila vedno naša. To je bila Suvarova tak-tika, zdaj na francosko v „tigrovi skok“ prestavljena. Pa pustimo Francoz-om njihove domišljije. Saj bo prišel čas, ko bo vsak priliko imel pokazati, kaj je, morebiti pred, ko si ga Francozje, želé.

Ker govorim o vojaških zadevah, na kar so me gnjusobne laži du-najsko-peštanskih častnikarjev napeljale, naj omenim še naše flote. Tudi ta se zdaj nobene druge bati nima. Nove znajdbe, ki so Angličane in Francoze primorale svoje flote z nova delati, so nam bile ugodna prilika se z naše strane tako dela podstopiti, da smo v tem obziru s tema državama na eno in isto stopnjo prišli. Hrabrih in inteligentih vodji nam tudi ne manjka, in tako brez strahu čakamo, da bije ura, ko bo treba, da naša flota pokaže, kaj zamore.

Za letos so se sledeče ladije oborožale, nekaj za vezbanje, nekaj za službo ob domačih bregovih in po daljnem morji. Oklepni ladijam, ki so šle na vezbanje in ki so razdeljene na dva oddela, zapoveduje, kot načelnik, admiral Butakov; na čelu enega oddela stoji admiral Stečenkov, a na čelu drugega admiral Kern. Ta dva oddela sta sestavljena iz teh-le ladij: iz oklepne fregate „Petropavlovsk“, iz oklepnih baterij „Pervenec“, „Netron-menja“ in „Kremel“, iz monitorjev „Uragan“, „Tifon“, „Strelec“, „Jedinorog“, „Brone-nosec“, „Latnik“, „Lava“, „Perun“, „Veščun“ in „Koldun“, in iz oklepne ladije z dvema stolpoma „Smelč“. Tem se imajo pridružiti oklepna fregata „Knez Požarski“ in pa novi oklepni parobrodi z dvema stolpoma „Rusalska“, na daleč parobrod „Jemčug“, parna fregata „Smeli“, parobrodi „Vladimir“ in „Ilmen“, in pa dve puškarki (kanoniere).

Fregata „Gromoboj“, korveta „Bajan“, puškarki „Marevo“ in „Priboj“, in pa neka ladija z jadrani so šle z morskimi učenci po morji.

Učenci, ki se pilotstva učé, so šli po morji na korveti „Vojvoda“, a tisti, ki so artilerije učé, na oklepni fregati „Sevastopol“; tej se ima pri-družiti tudi puškarka „Zabjaka“.

Posamez po baltiskem morji jadrti imajo parne fregate „Rurik“ in „Olav“, parobrodi „Slavjanka“, „Krasnaja-Gorka“, „Koldunčik“, „Jastreb“,

„Neva“, „Ižora“, „Peterburg“, „Arteljčik“, „Roslini Vjestovoj“, „Mehanik“ ena puškarka in pet manjših parobrodov; na preiskovanje podvodnih skal v bal-tiskem morji so se podali „Leši“, „Ščit“, „Grom“, „Šalun“, „Snjeg“, „Rosa“, in pa trije manjši parobrodi; za hidrografična dela pri kronstadskem pristanu je namenjeno 18 manjših ladij; dve puškarki ste šli meriti morje v botniški zaliv; za postrežbo pri svetilnih stolpih ob baltiskih in botniških bregovih in ob bregovih finlandskih zalivov so namenjeni parobrodi „Solombala“, „Bakan“ in „Vjeha“. Na daleč se oborožane sledeče ladije carske straže: parobrodi „Aleksandrija“, „Streljna“ in „Onega“, in pa ladije z jadrani „Koroleva-Vik-torija“, „Zabava“ in „Uvalen“. Na vseh teh ladijah so štirje admirali, oficirjev 601, učencev 423 in 10.559 prostih mornarjev.

V sredozemskem morji jadrajo pod vodstvom admirala J. Butakova fregata „Aleksander-Nevski“, parobrodi „Vitjaz“, „Pamjat-Merkurja“ in „Bom-bor“. Pravijo, da po letu „Aleksander-Nevski“ drugo nalogo dobi, „Vitjaz“, da se vrne v Kronstadt a „Bombor“ v Nikolajev. Na mesto poslednjih dveh imata priti parobroda „Vsadnik“ in „Tuabzč“.

Parobrod „Toman“ je v Carigradu, „Četirdag“ pri Sulini.

Fregata z 51 kanon „Dmitri-Donskoj“ je šla, kakor druga leta, z raz-nimi učenci v atlantiško morje.

V Belem morji je oborožana ladija „Poljarnaja Zvezda“.

V Črnem morji so se oborožali parobrodi „Salgir“, „Novorosijsk“, „Don“, „Sulina“, „Prut“, „Redut-Kalè“, „Pizunda“, „Prezvan“, „Tiger“ in „Kazbek“, in pa ladija z jadrani „Bug“.

V kaspiskem morji so oborožane za eno leto sledeče ladije astera-badskega oddela: parobrodi „Perzjanka“, „Hivanec“, „Provomi“ in „Skori“, puškarka „Tjulen“, in pa ladije z jadrani „Muha“, „Baklan“ in „Nirok“. Na daleč sta oborožana v Baku-u parobroda „Nasred-Din-Šah“ in „Ural“.

V Sibiriji in izhodnem oceanu so se oborožali parobrodi „Amerika“, „Japonec“, „Mandžur“, „Vostok“, „Alevtec“ in „Sahalin“, in pa puškarka „Sobolj“, na daleč parobrodi za po rekah „Amur“, „Lena“, „Konstantin“, „Korsakov“, „Zeja“, „Tčita“, „Ingoda“, „Onon“, „Sungač“, „Usuri“, „Polza“ in „Uspjeh“.

„Knez Požarski“ še ni popolnoma gotov. Narejen je v „panslavistič-nem gnezdu“, — tako naša kurlandska klika Kronstadtu pravi. Spuščen je bil v vodo ali prav za prav v jamo, ki so jo zato naši mornarji v ledu izsekali, pretečeno zimo. „Knez Požarski“ bo ena najlepših ladij, kar jih po morji plava. Njegove kanone in oklepi so iz domačih fabrik, les iz Indije.

Politični razgled.

Sv. očeta nagovor je ministerske kroge zelo vznemiril. Ministri se v posebnih sejah posvetujejo, kaj zdaj? Nekteri časniki vedo praviti, da je dr. Giskra tirjal, naj se sv. očeta zastopniku g. Falcinelliju, pošljejo potni izkazji, kateri tirjatvi pa ministerstvo ni pristopilo.

Kakor je zdaj slišati, se ne misli vlada zavoljo nagovora s papežovo vlado v pismene dogovore spuščati, kolikor se namreč tiče verskih postav. Vendar pa misli državni kancelar napade na ustavo krepko zavrniti.

Izvršilna postava k verskim zakonom je neki že narejena in se ima te dni razglasiti.

V nekterih krogih se pripoveduje, da je papežev poslanec g. Falcinelli prosil kardinala Antonellija, naj bi ga kam drugam prestavil in „Wien. Tgbl.“ pravi, da bode crkveni vladarji julija mesca pri svojem shodu v Kro-meriži papežu nasvetovali Falcinellijevega naslednika.

Deželni zbori se imajo sniti 23. avgusta.

B. Kellersberg je bil te dni na Dunaji, da se je razgovarjal o ose-bah, ktere se imajo pri novi politični razdelitvi na Českem namestiti.

Dunajski dopisnik „Polit.“ pripoveduje sledečo državno-zbornu-sloven-sko drobtinico: „G. drž. poslanec dr. Toman je dobil, kakor se je sam proti Slovincem izustil, od dr. Giskre zagotovilo, da bode imenovan v ministerstvu notrajnih zadev za sekcijnega svetnika za Slovenijo. Z drugimi besedami, on bo g. ministru tolmačeval in imel Vj. ekscelenci slovenske vloge predstavljati. Vidite, to je zopet plačilo „za pridnost in pravno vedenje!“

„Wien. Zig.“ razglša finančno postavo za 1868, postavo o prenared-bah pri določevanju in pobiranju davkov za 1868, postavo o prenaredbi upo-vanja pri povžitni od žganja, piva in sladkorja, in postavo o izdaji novih dolšnih naslovov mesto doplačljivih dolž. nasl. dosedanjega državnega dolga.

K porazumljenju s Čehi piše „Polit.“: Mi opominjamo vlado, da je vse sleparija, kar nemškutarski listi o razmerah naše stranke pripovedujejo, in da bo vlada slabo shajala, če bo boljsemu prepričanju ušesa zamašila. To je gotovo, da bi se morali „Staročehi“ tako v kot pomakniti, kakor „Mladočehi“ ko bi le za korak odstopili od državopravnih institucij, ktere so porok našemu obstanku. To je najbolje dokazilo, da tu ne gre za nektare voditelje, tudi ne za nektare časnike, ampak da je ljudstvo umno dovolj, da samo sodi može in organe, ki imajo za zdaj njegove koristi zastopati; iz tega naj tudi vlada sprevidi, da s posilnimi sredstvi svojih razmer do ljudstva gotovo ne bode zboljšala.

Kar so dunajski listi pravili o razgovorih med Riegerom in Palackijem in pa g. Beustom, na tem ni trohice resnice. Českih voditeljev še na Du-naji ni bilo. Trdi pa se, da si je Nj. veličanstvo samo pridržalo obravnavanje s Čehi za čas, ko se vrne iz Išelna, kar se je že zgodilo.

V vojaških krogih praških se čisto razgovarjajo o posadnem stanu, ki Pragi preti in o nagli sodbi (vojnem sodu), ki se ima za Česko oklicati. Ljudstvo je neki prepričano, da bode pri najmanji demonstraciji českih opo-mentov vojaštvo z orožjem posredovalo. — V Pragi se je začela pravda proti vdeležnikom Herbstove demonstracije. Obtoženih je 23, med njimi tudi g. dr. J. Gregy.

V Pragi se pravde proti českim listom prav za prav druga drugo podé. „Narod. list.“ so zato jele pisati o „Zamorcih“. Ta predmet menda ne bo vznemirjal javnega reda.